

یادداشت‌نامه

دانشگاه و چالش‌های سازمانی

رویکردهای نوین در
گروه پژوهشی فرهنگی و اجتماعی

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
بررسی رابطه سلامت سازمانی و رفتار شهروندی سازمانی مدیران دانشگاه / خاتون وکیلی و سعید مرادی.....	۱۱
رتبه‌بندی عوامل رفتار شهروندی سازمانی و ارتباط آن با عملکرد کارکنان دانشگاه / ناصر جواهری‌زاده.....	۳۱
چالش‌های تبدیل دانش به فناوری از منظر سه نهاد دولت، دانشگاه و صنعت / هدی‌سادات محسنی و حمید شفیعی‌زاده.....	۵۱
بررسی وضعیت ابعاد و مؤلفه‌های بهسازی هیئت علمی (مطالعه موردی: واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی شهر تهران) / حمید شفیعی‌زاده.....	۷۵
کارکردهای جدید آموزش عالی و فناوری اطلاعات و ارتباطات برای تحقق آموزش برای همه / برگردان: / احمد رضا روشن.....	۱۰۱

پیش‌گفتار

دانایی موتور اصلی رشد و ایجاد ثروت در دنیای امروز است و بیش از عوامل سنتی، نظیر کار و سرمایه در توسعه ملی نقش دارد. تنها در صورت درونی شدن علم و فناوری است که می‌توان به جایگاه مناسبی در صحنه بین‌المللی دست یافت و قدرت رقابت را برای ورود به بازارهای جدید افزایش داد. در کشورهای در حال توسعه که نهادهای علمی زیادی خارج از دانشگاه وجود ندارد، دانشگاه مهم‌ترین محور علمی و پایگاه رشد علم است. از این‌رو طبیعی است که با چالش‌هایی نیز روبرو باشد. این پژوهشنامه به بررسی برخی از این چالش‌ها می‌پردازد.

مقاله اول به بررسی رابطه بین سلامت سازمانی و رفتار شهروندی سازمانی مدیران دانشگاه پیام نور استان مازندران می‌پردازد. جامعه مورد مطالعه، کلیه مدیران دانشگاه پیام نور استان مازندران هستند. به‌طور کلی نتایج پژوهش نشان داد که رابطه معناداری بین مؤلفه‌های سلامت سازمانی (یگانگی نهادی، نفوذ مدیر، ملاحظه‌گری، ساخت‌دهی پشتیبانی منابع، روحیه و تأکید علمی) با رفتار شهروندی مدیران دانشگاه پیام نور وجود دارد.

مقاله دوم با هدف رتبه‌بندی عوامل رفتار شهروندی سازمانی و ارتباط

آن با عملکرد کارکنان دانشگاه (مورد کاوی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد میانه) ارائه شده است. رفتار شهروندی سازمانی یکی از ابعاد مهم جامعه‌شناختی سازمان‌های آموزشی، از جمله دانشگاه‌هاست. کارکنان دانشگاهی می‌توانند نقش مهمی در ارتقا و کیفیت دانشگاه خود ایفا کنند. به عبارت دیگر، رفتار شهروندی سازمانی یکی از شاخص‌هایی است که موجب بهبود عملکرد کارکنان می‌شود و سازمان را به سوی تحقق اهدافش سوق می‌دهد. نتایج این پژوهش نشان داد که بین رفتار شهروندی سازمانی و عملکرد کارکنان رابطه معناداری وجود دارد.

در عصری که به تعبیری، عصر کارآفرینی نامگذاری شده است، دانش، فناوری و نوآوری، مبنای توسعه تمامی جوامع محسوب می‌شود. در این میان، فرهنگ کارآفرینی در صورتی شکل و نضج می‌یابد که سه نهاد اساسی دولت، دانشگاه و صنعت، با تأکید بر هم‌پوشانی‌های مأموریت‌ها و کارکردهای اخیرشان، قادر گردند تعاملات و همکاری‌های متقابل و اثربخشی را در راستای توسعه ملی پایه‌ریزی کنند.

مقاله سوم ابتدا به تعاریف دانش و فناوری پرداخته، پیشینه ارتباط دانشگاه و صنعت در ایران را مورد بررسی قرار داده و سپس چالش‌های تبدیل دانش به فناوری را از منظر سه نهاد دولت، دانشگاه و صنعت بررسی کرده است.

بررسی وضعیت ابعاد و مؤلفه‌های بهسازی هیئت علمی؛ عنوان مقاله چهارم این پژوهشنامه است. بهسازی هیئت علمی به عنوان یکی از مهم‌ترین برنامه‌های دانشگاهی در دهه‌های اخیر مورد توجه بسیاری از صاحب‌نظران و علاقمندان به تحقیق در حوزه آموزش عالی قرار گرفته است. هدف این مقاله، بررسی وضعیت برنامه‌های بهسازی هیئت علمی در دانشگاه آزاد اسلامی است. نتایج نشان داد که وضعیت برنامه‌های بهسازی از دیدگاه اعضای هیئت علمی مطلوب نیست. بررسی متغیرهای جمعیت‌شناختی نیز

نشان داد که بین نمرات بهسازی هیئت علمی با متغیرهای سن، جنس، سابقه و درجه علمی ارتباط معنی‌داری وجود ندارد.

مقاله پایانی به کارکردهای جدید آموزش عالی و فناوری اطلاعات برای تحقق آموزش برای همه پرداخته است. این مقاله به وظایف آموزش عالی برای توسعه باسواد و آموزش پایه اشاره کرده و نقش فناوری اطلاعات و آموزش از راه دور را در مسیر برآوردن برخی از این وظایف یادآور شده است. آموزش از راه دور با کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات مقرون به صرفه و متناسب با شرایط هر کشور، می‌تواند مهیا کننده یک ابزار با بازده مثبت اقتصادی باشد.

در پایان از کلیه اساتید و پژوهشگرانی که با ارائه مقالات پربار خود به غنای این پژوهشنامه افزودند، تشکر و قدردانی کرده و پذیرای نظرات سایر صاحب‌نظران این عرصه هستیم.

حمید شفیع‌زاده

مدیر گروه پژوهش‌های مدیریت،

آموزش و منابع انسانی